Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
P. CRUZ VILLALÓN
представено на 8 септември 2015 година[1]

Дело C-300/14

Imtech Marine Belgium NV
срещу
Radio Hellenic SA

(Преюдициално запитване, отправено от Hof van Beroep te Antwerpen (Белгия)

„Съдебно сътрудничество по граждански дела — Регламент (ЕО) № 805/2004 — Европейско изпълнително основание при безспорни вземания — Изисквания за удостоверяване — Минимални изисквания, приложими към вътрешните производства — Право на защита на длъжника — Член 19 — Преразглеждане в изключителни случаи — Функции на секретаря на съда“

1. Настоящото дело предоставя за първи път възможност на Съда да тълкува член 19, параграф 1 от Регламент № 805/2004[2] (наричан по-нататък „Регламент ЕИО“). В контекста на създаването на европейско изпълнително основание при безспорни вземания посочената разпоредба установява поредица от минимални изисквания, на които трябва да отговаря процесуалното право на всяка държава членка, за да може да бъде поискано удостоверяване на решение относно безспорно вземане в изключителни случаи, когато длъжникът по причини, независещи от волята му, не е могъл да оспори вземането или да се защити. Крайната цел на тези минимални изисквания е да се гарантира, че при всички случаи в държавата членка на произхода действително е било спазено правото на защита на длъжника, срещу когото може да бъде изпълнено решение, удостоверено като европейско изпълнително основание; в това отношение следва да се вземе предвид, че след премахването на екзекватурата правораздавателните органи на държавата членка, в която се търси изпълнението, не могат да подлагат удостовереното по този начин решение на никакъв контрол.

2. При обстоятелствата по случая, по-конкретно доколкото запитващата юрисдикция, която трябва да се произнесе като въззивна инстанция по въпроса дали трябва да се удостовери като европейско изпълнително основание съдебно решение, постановено от първоинстанционния съд, изпитва съмнения за това до каква степен белгийският правен ред действително отговаря на минималните процесуални изисквания, съдържащи се в Регламент ЕИО, по-специално в член 19 от него. В този контекст запитващата юрисдикция поставя на Съда пет преюдициални въпроса, чийто отговор следва да ѝ позволи да определи дали белгийското право съответства на изискванията, съдържащи се в посочения член 19, и следователно дали решенията относно безспорни вземания, постановени от белгийски правораздавателни органи, по принцип могат да бъдат удостоверени като европейски изпълнителни основания.

1 — Език на оригиналния текст: испански.

2 — Регламент (ЕО) на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 година за въвеждане на европейско изпълнително основание при безспорни вземания (ОВ L 143, стр. 15; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 7, стр. 3).

I – **Правна уредба**

A. – *Право на Съюза*

3. Съгласно член 1 от него Регламент ЕИО има за цел „да въведе европейско изпълнително основание за безспорни вземания чрез приемането на минимални процесуални изисквания, свободно движение на [съдебни решения], съдебни спогодби и публични документи във всички държави членки, без да бъде необходимо да се преминава през междинни съдебни процедури за признаване и изпълнение в държавата членка на принудителното изпълнение“.

4. От двадесет и шестте съображения в преамбюла на Регламента ЕИО релевантни по настоящото дело са следните съображения:

„[…]

(10) Когато съд на държава членка е взел съдебно решение за безспорно вземане, при отсъствие на участие на длъжник в съдебната процедура, премахването на пречките в държавата членка по принудително изпълнение е неизбежно свързано и зависимо от съществуването на достатъчна гаранция за спазване на правото на защитата.

(11) Този регламент има за цел да насърчи основните права и отчита принципите, които са признати по-специално от Хартата на Европейския съюз за основните права. По-специално цели да гарантира пълно зачитане на правото на справедлив процес, признато от член 47 от Хартата.

(12) Трябва да се установят минималните изисквания за съдебната процедура, която води до съдебно решение, за да се гарантира, че длъжникът е информиран за съдебните действия срещу него, по такъв начин и в такова време, за да може да организира своята защита, за изискванията по активното му участие в съдебната процедура за оспорване на вземането, както и за последствията от неучастието.

[…]

(17) Компетентните съдилища за разглеждането на пълното зачитане на минималните процедурни изисквания трябва, ако са изпълнени всички изисквания, да удостоверят чрез стандартно решение като европейско изпълнително основание, което прави цялото подробно разглеждане и неговите резултати ясни.

(18) Взаимното доверие в администрирането на правосъдието на държавите членки оправдава преценката на съда на една държава членка, че всички условия по писменото удостоверяване като европейско изпълнително основание са изпълнени, за да позволят изпълнението на съдебно решение във всички други държави членки, без съдебно преразглеждане на точното прилагане на минималните процесуални изисквания на държавата членка, в която съдебното решение трябва да бъде изпълнено.

(19) Настоящият регламент не налага на държавите членки задължението да приспособят националното си законодателство към минималните процесуални изисквания, които той предвижда. Той предвижда по-резултатно и по-бързо изпълнение на решенията в другите държави членки само ако тези изисквания са изпълнени“.

5. Съгласно член 6, параграф 1 от Регламент ЕИО:

„1. Решение по безспорно вземане, което е произнесено в държава членка, след заявление във всеки момент пред съда по произход, се удостоверява като европейско изпълнително основание, ако са изпълнени следните условия:

а) решението подлежи на изпълнение в държавата членка по произход;

б) решението не противоречи на разпоредбите за подсъдност, предвидени в глава II, раздели 3 и 6 от Регламент (ЕО) № 44/2001; и

в) съдебната процедура в държавата членка по произход е изпълнила изискванията в глава III, в случай на безспорно вземане по смисъла на член 3, параграф 1, буква б) или в); и

г) решението е произнесено на държавата членка, където длъжникът има местоживеене по смисъла на член 59 от Регламент (ЕО) № 44/2001, в случаи, когато:

— вземането е безспорно по смисъла на член 3, параграф 1, буква б) или в); и

— вземането се отнася до договор, сключен от лице — потребител, с цел, която може да бъде разглеждана като чужда на неговата професионална дейност; и

— длъжникът е потребителят“.

6. Съгласно член 12, параграф 1 от Регламента ЕИО, част от глава III, озаглавена „Минимални изисквания за процедурите относно безспорни вземания“, „решение по вземане, което е вземане по смисъла на член 3, параграф 1, буква б) или в), може да бъде удостоверено като европейско изпълнително основание само ако държавата членка е изпълнила процесуалните изисквания, уредени в настоящата глава“.

7. Също така в глава III се съдържа член 19 от Регламент ЕИО, озаглавен „Минимални изисквания за преразглеждане на изключителни случаи“, който предвижда следното:

„1. В допълнение на членове от 13 до 18, решение може да бъде удостоверено като европейско изпълнително основание само ако длъжникът е оправомощен от закона на държавата членка по произход да иска преразглеждане на съответното решение, когато са изпълнени следните условия:

а) i) документ за започване на процеса, равностоен документ или, когато е приложимо, призовка за съдебно заседание е връчен по един от начините по член 14, и

ii) връчването не е извършено навреме, за да му позволи да подготви защитата си, без вина от негова страна,

или

б) длъжникът не е оспорил вземането поради непреодолима сила или поради изключителни обстоятелства, без вина от негова страна,

като и в двата случая е действал незабавно.

2. Този член не накърнява възможността на държавите членки да разрешават преразглеждане на решение при по-благоприятни условия, отколкото тези по параграф 1“.

Б.– *Национална правна уредба*

8. В Belgisch Gerechtelijk Wetboek (Белгийски процесуален кодекс; наричан по-нататък „BGW“) се съдържат следните разпоредби, релевантни за настоящото дело:

— член 50 BGW: „Преклузивните срокове не могат да бъдат нито съкращавани, нито продължавани, дори и по взаимно съгласие на страните, освен ако свързаното с тях прекратяване на права не е част от предвидените в закона условия. Ако обаче срокът за подаване на жалба или възражение по членове 1048 и 1051 и член 1253 *quater*, букви c) и d) започва да тече или изтича по време на съдебната ваканция, той се продължава до петнадесетия ден от новата съдебна година“.

— Член 55 BGW: „Когато в закон се предвижда, че сроковете, предоставени на страна без постоянен, настоящ или съдебен адрес в Белгия, трябва да бъдат продължени, това продължение възлиза на: 1) петнадесет дни, когато страната живее в съседна държава или в Обединеното кралство Великобритания; 2) тридесет дни, когато тя живее в друга европейска държава, и 3) осемдесет дни, когато живее в друга част на земното кълбо“.

— член 860 BGW: „Независимо от това какво изискване не е или не е надлежно изпълнено, никое процесуално действие не може да се обяви за недействително, ако това не е предвидено изрично в закон. Сроковете за подаване на жалба са преклузивни. Другите срокове са преклузивни само ако това и предвидено в закон“.

— Член 1048 BGW: „Без да се засягат сроковете, предвидени в императивни наднационални и международни разпоредби, срокът за подаване на възражение е едномесечен, считано от връчването на съдебното решение или от уведомяването за него в съответствие с член 792, втора и трета алинея. Когато неявилата се страна няма постоянен, настоящ или съдебен адрес в Белгия, срокът за подаване на възражение се удължава в съответствие с член 55“.

— Член 1051 BGW: „Без да се засягат сроковете, предвидени в императивни наднационални и международни разпоредби, срокът за подаване на въззивна жалба е едномесечен, считано от връчването на съдебното решение или от уведомяването за него в съответствие с член 792, втора и трета алинея. Посоченият срок започва да тече, считано от деня на връчване на решението и за страната, която е предявила иска. Ако една от страните, на която е връчено решението или по чието искане е връчено решението, няма постоянен, настоящ или съдебен адрес в Белгия, срокът за обжалване се продължава съгласно разпоредбата на член 55. Същото се отнася и когато една от страните, която е уведомена за решението съгласно член 792, втора и трета алинея, няма постоянен, настоящ или съдебен адрес в тази страна“.

II – **Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси**

9. Дружеството Imtech Marine Belgium NV (наричано по-нататък, „Imtech“), със седалище в Белгия, извършва различни услуги за дружество Radio Hellenic, със седалище в Гърция. Тъй като Radio Hellenic не е платило сумата от 23 506,99 EUR, която претендира Imtech, последното предявява иск срещу Radio Hellenic в Белгия, с който иска в съответствие с Регламент ЕИО въпросното дружество да бъде осъдено на плащане със съдебно решение, което да бъде удостоверено като европейско изпълнително основание. Първоинстанционният съд, Rechtbank van Koophandel te Antwerpen (Белгия), обявява за допустими и частично основателни исканията на Imtech. Radio Hellenic е осъдено в неприсъствено производство да заплати дължимата сума (ведно с неустойката, уговорена в договора между страните, както и мораторни лихви и съдебни разноски). Въпреки това съдът приема, че не може да удостовери решението като европейско

изпълнително основание, както иска Imtech, тъй като смята, че белгийската правна уредба не отговаря на минималните процесуални изисквания, установени в Регламент ЕИО. Imtech подава въззивна жалба пред Hof van Beroep te Antwerpen срещу отказа за удостоверяване като европейско изпълнително основание на решението, постановено на първа инстанция.

10. Предвид съществуващия спор между белгийската съдебна практика и доктрина, по-конкретно по въпроса дали белгийското право отговаря на минималните изисквания за преразглеждане в изключителни случаи съгласно член 19 от Регламента ЕИО — по-специално когато, както в разглеждания случай, длъжникът е бил осъден в неприсъствено производство и е изтекъл срокът за използване на правните средства за защита, предвидени в белгийската правна уредба срещу решенията, постановени в неприсъствено производство — Hof van Beroep te Antwerpen решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Налице ли е нарушение на член 288 [ДФЕС], когато Регламент [ЕИО] не се прилага пряко, тъй като:

— белгийският законодател не е транспонирал този регламент в белгийското право, и

— белгийският законодател не е уредил производство за преразглеждане, макар в белгийското право да се предвижда възможност за възражения и жалби?

2) При отрицателен отговор на първия въпрос: предвид обстоятелството, че регламентите се прилагат пряко, какво следва да се разбира под „преразглеждане на съответното решение“ по смисъла на член 19, параграф 1 от Регламент [ЕИО]? Трябва ли производството по преразглеждане да бъде предвидено единствено когато връчването или уведомяването за призовка/документ за започване на производството е направено по реда на член 14 от Регламент [ЕИО], т.е. без потвърждение за приемане? Посредством възражението по член 1047 и сл. от [BGW] и обжалването по член 1050 и сл. от [BGW] не предлага ли белгийското право достатъчни гаранции, за да отговори на критерия за „производство по преразглеждане“ по член 19, параграф 1 от Регламент [ЕИО]?

3) Член 50 от [BGW], според който преклузивните срокове по член 860, параграф 2, членове 55 и 1048 от [BGW] могат да бъдат продължавани в случай на непреодолима сила или извънредни обстоятелства, за които заинтересованото лице няма вина, предлага ли достатъчна защита по смисъла на член 19, параграф 1, буква б) от Регламент [ЕИО]?

4) Удостоверяването като европейско изпълнително основание при безспорните вземания представлява ли [правораздавателен акт], чието издаване трябва да се поискано в документа за започване на производството? Ако да, трябва ли решението да се удостовери от съдията като европейско изпълнително основание и трябва ли секретарят на съда да издаде удостоверението? Ако не, може ли удостоверяването на решението като европейско изпълнително основание да се възложи на секретаря на съда?

5) Ако удостоверяването като европейско изпълнително основание не представлява [правораздавателен акт]: може ли заявителят, който не е поискал издаването на европейско изпълнително основание в документа за започване на производството, да поиска от секретаря на съда впоследствие — т.е. след като решението е влязло в сила — удостоверяване като европейско изпълнително основание?“.

11. Тъй като приема, че мотивите, които запитващата юрисдикция изтъква, са недостатъчни, Съдът отправя искане за информация относно текста на националните разпоредби, на които е направено позоваване в преюдициалното запитване, и релевантната национална съдебна практика, както и допълнителни разяснения относно втората точка от втория преюдициален въпрос и относно петия преюдициален въпрос. Hof van Beroep te Antwerpen представя информацията и поисканите разяснения.

12. По настоящото производство писмени становища представят португалското, белгийското и полското правителство, както и Европейската комисия.

III – **Анализ**

13. В най-общ смисъл следва да се посочи, че съгласно член 6, параграф 1, буква в) и член 12 от Регламент ЕИО съдебно решение, постановено в неприсъствено производство, както в разглеждания случай, може да бъде удостоверено като европейско изпълнително основание само ако са изпълнени минималните изисквания, установени в член 13 и сл. от посочения регламент, чиято цел е да гарантира, че длъжникът е получил необходимата информация относно производството и че във всички случаи е имал възможност да бъде изслушан и да се защити[3]. В този контекст следва да бъде разгледан и член 19 от посочения регламент, до чието тълкуване се отнасят преюдициалните въпроси, формулирани от Hof van Beroep te Antwerpen.

A. – *Първи преюдициален въпрос*

14. С първия си преюдициален въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи дали е налице нарушение на член 288 ДФЕС в частта, в която предвижда, че регламентите са задължителни в тяхната цялост, поради факта че може да се окаже, че белгийското национално законодателство не съответства на разпоредбите на Регламент ЕИО, по-специално що се отнася до предвиждането на производство за преразглеждане в изключителни случаи.

1. Основни доводи на страните

15. Встъпилите страни, изразили становище във връзка с първия преюдициален въпрос, споделят мнението, че Регламент ЕИО не задължава държавите членки да предвидят в правния си ред специално производство за преразглеждане. В случай обаче че в дадена държава членка не е предвидена такава възможност, съдебните органи на тази държава не могат да удостоверят съдебното решение като европейско изпълнително основание.

2. Преценка

16. Още в съображение 19 от Регламент ЕИО се посочва, че „[н]астоящият регламент не налага на държавите членки задължението да приспособят националното си законодателство към минималните процесуални изисквания, които той предвижда“. Освен това член 19 от посочения регламент предвижда, че „решение може да бъде удостоверено като европейско изпълнително основание само ако длъжникът е оправомощен от *закона на държавата членка по произход* да

3 — Вж. по аналогия решение Krombach, C-7/98, EU:C:2000:164, в което Съдът във връзка с Конвенцията от 27 септември 1968 г. относно компетентността и изпълнението на съдебните решения в областта на гражданското и търговското право (ОВ L 299, 1972 г., стр. 32; консолидиран текст в ОВ 1998 C 27, стр. 1,) постановява, че „макар че целта на Конвенцията е „да гарантира опростяването на формалностите, на които подлежат взаимното признаване и изпълнение на съдебните решения“, при всички положения тази цел не може да бъде постигната чрез незачитане на правото на защита“ (т. 43). Вж. също решение Debaecker/Bouwman, 49/84, EU:C:1985:252, т. 10.

иска преразглеждане на съответното решение“ [4]. Ето защо смятам, че Регламент ЕИО не изисква адаптиране на белгийското законодателство към минималните процесуални изисквания, установени в него. Както се посочва и в съображение 19, Регламент ЕИО безспорно предлага „стимул“ за постигане на посоченото адаптиране на националното законодателство към съдържащите се минимални процесуални изисквания, като насърчава по-ефикасно и бързо изпълнение в други държави членки на решенията относно безспорни вземания, постановени в държавата членка по произход само ако са изпълнени посочените минимални изисквания, и следователно не е налице неизпълнение по смисъла на член 258 ДФЕС, ако липсва подобно адаптиране [5].

17. Ето защо предлагам на първия преюдициален въпрос да се отговори в смисъл, че не е налице нарушение на член 288 ДФЕС само поради факта че националното право евентуално не предвижда специално производство за преразглеждане съгласно разпоредбата на член 19 от Регламента ЕИО.

Б.– *Първа и втора точка от втория преюдициален въпрос*

18. Запитващата юрисдикция поставя втория преюдициален въпрос, разделен на три подвъпроса, при условията на евентуалност в случай на отрицателен отговор на първия преюдициален въпрос. Като се има предвид, че третата точка от този втори преюдициален въпрос се вписва в същата проблематика като третия преюдициален въпрос, ще ги разгледам заедно. Затова на първо място ще разгледам първите две точки от втория преюдициален въпрос. Запитващата юрисдикция иска да се установи, на първо място, какво следва да се разбира под „преразглеждане на решение“ по смисъла на член 19, параграф 1 от Регламент ЕИО и на второ място, иска да се установи дали националният правен ред трябва да предвижда производство за преразглеждане единствено ако връчването на призовка или на документ за започване на производството е направено без потвърждение за приемане (член 14 от Регламент ЕИО).

1. Основни доводи на страните

19. Португалското правителство припомня, че що се отнася до разпоредбата на член 19, параграф 1 от Регламента ЕИО, възможността да се поиска преразглеждане на съдебното решение, се основава на невъзможността на длъжника да оспори вземането без вина от негова страна в две хипотези: първо, когато документът, с който се образува производството, или призовката за съдебното заседание не са били връчени навреме, за да му позволи да подготви защитата си, без вина от негова страна; и второ, когато длъжникът не е оспорил вземането поради непреодолима сила или поради изключителни обстоятелства, без вина от негова страна. То припомня, че държавите членки не са задължени да предвидят в правните си системи специален способ за преразглеждане на тези характеристики, под страх от невъзможност решенията на правораздавателните ѝ органи да бъдат удостоверявани като европейско изпълнително основание.

4 — Курсивът е мой. „Държавата членка по произход“ е определена в член 4, параграф 4 от Регламент ЕИО като „държавата членка, в която решението е било произнесено […] и е бил удостоверен като европейско изпълнително основание“.

5 — В преписката се посочва, че е образувано производство за установяване на неизпълнение срещу Белгия, но както следва от становището на Комисията (т. 27), неизпълнението не се отнася до липса на адаптиране на белгийското право към минималните процесуални извиквания по член 12 и сл. от Регламент ЕИО (включително член 19 от него), а до факта, че по-специално Белгия удостоверява съдебни решения като европейски изпълнителни основания, независимо че не е нотифицирала Комисията съгласно член 30, параграф 1 от посочения регламент за съществуването на производство в белгийското право, което отговаря на изискванията на член 19. Производството за неизпълнение на задължения на държава членка в момента е спряно в очакване на произнасянето на Съда по настоящото дело.

20. Според Комисията, за да може едно съдебно решение да бъде удостоверено като европейско изпълнително основание, е необходимо националното право да предвижда производство за преразглеждане в хипотезите на член 19, параграф 1 от Регламент ЕИО. Следователно е необходимо да се предвиди преразглеждане, на първо място, в хипотезите, в които документът, с който започва производството, или призовката за съдебно заседание са връчени по един от начините, установени в член 14 от Регламент ЕИО (или, както се казва в самото заглавие на посочения член, „без потвърждение за приемане“), но не навреме, за да позволи на длъжника да подготви защитата си, без вина от негова страна (буква а); на второ място, преразглеждането трябва да обхваща всяка друга хипотеза, в която длъжникът не е могъл да оспори вземането поради непреодолима сила или поради изключителни обстоятелства, без вина от негова страна (буква б), като в последните хипотези е включено връчване с потвърждение за приемане (член 13), но то е нередовно.

21. Комисията отбелязва, че както правните средства, предвидени в белгийското право, на които се позовава запитващата юрисдикция в преюдициалния си въпрос („възражение“ и „подаване на жалба“), така и „извънредният способ за преразглеждане в гражданското производство“ по член 1132 BWG (на който не се позовава запитващата юрисдикция в преюдициалните си въпроси) не могат да удовлетворят минималните изисквания, установени в член 19 от Регламент ЕИО.

2. Преценка

а) Първа точка от втория преюдициален въпрос

22. С първата точка от втория преюдициален въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи какво трябва да се разбира под „преразглеждане на решение“ по смисъла на член 19, параграф 1 от Регламента ЕИО.

23. В това отношение следва да се отбележи, че Регламентът не определя какво представлява преразглеждане в изключителни случаи, като се ограничава да посочи, че в националното право трябва да съществува производство, което да позволява на длъжника да оспори решението при предпоставките, предвидени в член 19, параграф 1 от Регламент ЕИО (включително при по-благоприятни условия от предвидените в посочения параграф, както се казва в параграф 2).

24. В този смисъл, тъй като това производство не уредено в правото на Съюза и Регламент ЕИО препраща изрично към законодателството на държавата членка по произход, държавите членки могат да изберат едно или друго правно средство, при условие че избраното производство зачита в достатъчна степен правата на длъжника на защита и справедлив съдебен процес (съображения 10 и 11 от Регламент ЕИО). Приемам, че по аналогия с член 18 от посочения регламент и както, изглежда, се потвърждава и от съображение 14 от Регламент ЕИО, зачитането на правото на защита на длъжника изисква той да разполага със способ, който да позволява преразглеждането по същество на решението, което да не е ограничено само по правни въпроси [6].

6 — В този смисъл и *Pabst*, S. Art. 19 EG-VollstrTitel VO. — In: Rauscher, T. Ed. Europäisches Zivilprozess- und Kollisionsrecht — Kommentar. Sellier, 2010, 13.

б) Втора точка от втория преюдициален въпрос

25. Що се отнася до втората точка от втория преюдициален въпрос във връзка с приложимостта на производството за преразглеждане по член 19, параграф 1 от Регламент ЕИО в хипотези, различни от тези, при които документът за започване на производството или призовката за съдебно заседание са връчени по начините, предвидени в член 14 от посочения регламент, трябва да посоча като предварителни бележки, че Съдът е поискал от запитващата юрисдикция да изясни в каква степен спорът в главното производство действително попада (или не попада) в тази хипотеза. Запитващата юрисдикция отговаря, че „спорът в главното производство се отнася единствено до хипотезата, при която длъжникът — независимо от начина на връчването — не е могъл да поиска „преразглеждане“ на първоначалното решение по същество във всички случаи на непреодолима сила или поради обстоятелства, за които не отговаря“. Това означава, че запитващата юрисдикция потвърждава, че фактическата обстановка в настоящото дело по принцип се вписва в член 19, параграф 1, буква б) от Регламент ЕИО.

26. Въпреки това смятам, че втората точка от втория преюдициален въпрос, по начина, по който е формулирана, заслужава отговор независимо от това в коя конкретна хипотеза от предвидените в член 19, параграф 1 от Регламент ЕИО попадат фактите в основата на главното производство. Това е така, тъй като посочената разпоредба не обуславя удостоверяването на решението като европейско изпълнително основание от това дали длъжникът, който се намира в някоя от извънредните хипотези, описани в член 19, параграф 1 от Регламент ЕИО, има или е имал конкретна възможност да поиска преразглеждане на решението, а от абстрактното съществуване в правния ред на държавата по произхода на „подходящ механизъм“ (съображение 14) да поиска и в двете хипотези преразглеждане по същество на съдебното решение[7]. Освен това този механизъм трябва да бъде съобщен на Комисията съгласно член 30, параграф 1, буква а) от посочения регламент.

27. Тази преценка се потвърждава от факта, че в хипотеза като настоящата съдът, който разглежда делото, невинаги може да знае в коя от двете хипотези на член 19, параграф 1 от Регламент ЕИО се намира неявилият се длъжник, така че когато взема решение дали да удостовери, или не постановеното решение като европейско изпълнително основание, съдът трябва да прецени съществуването на такива способи абстрактно, а не конкретно.

28. Следователно по изложените съображения, за да могат предходните решения на съдебните органи на държава членка да бъдат удостоверени като европейско изпълнително основание, не е достатъчно правният ред на държавата членка да предвижда производство по преразглеждане, когато връчването на длъжника на призовка или документ за започване на производството е извършено по начина, посочен в член 14 от Регламент ЕИО, т.е. без потвърждение за приемане (при положение, разбира се, че връчването не е извършено навреме, за да му позволи да подготви защитата си без вина от негова страна, като тези реквизити, установени в член 19, параграф 1, буква а), подточка ii) от посочения регламент, са кумулативни)[8]. Освен това е необходимо в правния ред на посочената държава членка да е предвидено производство за преразглеждане в хипотезата по член 19, параграф 1, буква б) от

7 — Вж. по-специално *Arnold*, S.VO (EG) 805/2004 — Art. 19. — In: *Geimer/Schütze*. Internationaler Rechtsverkehr in Zivil- und Handelssachen, 2014, 1; *Pabst*, S. Op. cit. (бележка под линия 6), точка 4, както и *Kropholler/Von Hein*. Art. 19 EuVTVO. — In: Europäisches Zivilprozessrecht, 9. ed. Frankfurt am Main: Verlag Recht und Wirtschaft GmbH. 2011, 5 и цитираните автори.

8 — Съдържанието на разпоредбата е обърквашо, той като буквално вината се отнася до връчването, докато в действителност, тъй като е направено без потвърждение за приемане, това връчване по никакъв начин не зависи от длъжника. Следователно логично е вината на длъжника да се схваща като отнасяща се до *обстоятелствата, при които той узнава съдържанието му*, така че ще бъде отговорен, ако например поради небрежност не проверява редовно кореспонденцията си (вж. в този смисъл *Pabst*, S. Op. cit. (бележка под линия 6), точка 9 и *Arnold*, S. Op. cit. (бележка под линия 7), точка 11; както и *Van Drooghenbroeck*, J.F. et *Brijs*, S. La pratique judiciaire au défi du titre exécutoire européen. — In: *De Leval*, G. et *Candela Soriano*, M. (coords.). Espace judiciaire européen. Acquis et enjeux futurs en matière civile. Bruselas: Larcier, 2007, p. 249].

посочения регламент, т.е. когато длъжникът (включително в случай на връчване, направено съгласно член 13 от Регламент ЕИО, т.е. с потвърждение за приемане) не е могъл да оспори вземането поради непреодолима сила или поради изключителни обстоятелства, без вина от негова страна.

B.– *Трета точка от втория преюдициален въпрос и трети преюдициален въпрос*

29. С третата точка от втория преюдициален въпрос и третия преюдициален въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи дали уредбата на възражението и жалбата съгласно белгийското право, включително възможността за продължаване на срока за подаване на жалба при непреодолима сила, е адаптирана към изискванията на член 19, параграф 1 от Регламент ЕИО за преразглеждане в изключителни случаи.

1. Основни доводи на страните

30. Полското правителство, след като разглежда разликите между понятията „непреодолима сила“ и „изключителни обстоятелства, без вина на длъжника“, посочва, че възможността за продължаване на преклузивните срокове, които длъжникът не е могъл да спази поради „непреодолима сила“ или поради изключителни обстоятелства, за които не отговаря, предоставя достатъчна защита за целите на посочения член 19.

31. Комисията приема, че член 50 BGW, както се тълкува в белгийската съдебна практика, не изглежда да допуска продължаване на посочените срокове (що се отнася до жалбата и възражението) по начин, който да отговаря на изискванията на член 19 от Регламент ЕИО, по-специално тъй като понятието „непреодолима сила“ в белгийското право се тълкува изключително ограничително и не включва предпоставки, които биха представлявали „изключителни обстоятелства“ по смисъла на посочения член 19.

32. Белгийското правителство предлага да се отговори общо на първите три преюдициални въпроса в смисъл, че при всички случаи длъжникът разполага в Белгия, включително в случай на непреодолима сила или при изключителни обстоятелства, с подходящо и достатъчно правно средство за защита съгласно изискванията на Регламент ЕИО. Що се отнася до понятията за „непреодолима сила“ и „изключителни обстоятелства, без вина на длъжника“, то отбелязва, че понятието „непреодолима сила“, както е определено от Hof van Cassatie belga, обхваща и „изключителните обстоятелства, без вина на длъжника“, когато длъжникът не е могъл да предприеме действия и тези обстоятелства са били непредвидими и неизбежни. Освен това според белгийското правителство длъжник, който не е уведомен за образуването на производството и на когото съдебното решение не е връчено, може да направи възражение или да подаде жалба срещу това решение от момента на узнаването му дори когато обичайният срок за подаване на такава жалба е изтекъл, при условие че действа своевременно.

2. Преценка

33. Според информацията, представена от запитващата юрисдикция, белгийският правен ред предвижда два основни способа за обжалване на съдебно решение като разглежданото в главното производство: възражение, създадено по-специално за оспорване на решения, постановени в неприсъствено производство (членове 1047 и сл. от BGW), и жалба (членове 1050 и сл. от BGW). Съгласно установеното в членове 1048 и 1051 BGW за съответните правни средства за защита срокът за тяхното подаване е едномесечен, считано от

връчването на решението, като този срок се продължава в съответствие с член 55 BGW, когато ответникът няма постоянен, настоящ или съдебен адрес в Белгия. Както посочва запитващата юрисдикция, белгийският Hof van Cassatie тълкува член 50 BGW в смисъл, че при непреодолима сила е допустимо продължаване на сроковете за подаване на възражения и жалби.

34. Преди всичко следва да се изтъкне, че тълкуването на националното право е от компетентността на запитващата юрисдикция. Действително съгласно постоянната съдебна практика „не е задача на Съда в рамките на преюдициално запитване да се произнася по тълкуването на национални разпоредби, нито да преценява дали направеното от запитващата юрисдикция тълкуване е правилно“ [9]. Съдът не е компетентен да „прилага“ нормите на правото на Съюза към определен случай [10].

35. В този смисъл по настоящото дело Съдът има задачата да предостави на запитващата юрисдикция всички необходими указания относно съдържанието на член 19 от Регламент ЕИО и изискванията, които са установени в него, а запитващата юрисдикция следва да изведе последиците от поисканото от нея тълкуване и да определи дали националното законодателство съответства на минималните процесуални изисквания, установени в посочения член 19.

36. Както е посочено по-горе, член 19 от Регламент ЕИО по подобие на останалите разпоредби от глава III от Регламент ЕИО установява поредица от минимални процесуални изисквания, на които трябва да отговарят съдебните производства в държавата членка по произход, за да могат решенията относно безспорни вземания, постановени от съдебните органи на тази държава, да бъдат удостоверени в нея като европейски изпълнителни основания. По-конкретно посоченият член 19 предвижда двете хипотези, описани в точка 28 от настоящото заключение. Както вече посочих, за да се смята, че правата уредба на държава членка отговаря на минималните изисквания за преразглеждане в изключителни случаи, тя трябва да даде възможност на длъжника да поиска преразглеждане на решението относно безспорно вземане, ако възникне някоя от двете хипотези.

37. Хипотезата на член 19, параграф 1, буква а) от Регламент ЕИО изрично визира случая, в който документът, по отношение на който длъжникът е трябвало да предприеме действия, му е бил връчен по начините, предвидени в член 14 от посочения регламент, като общото между всички тях е, че липсват гаранции, а е налице само голяма вероятност длъжникът, който е негов получател, да го е получил, както се посочва в съображение 14 от Регламент ЕИО. Възможно е обаче, като тогава ще е налице хипотезата по член 19, параграф 1, буква б) от посочения регламент, връчването да е било направено, включително при условията на член 13 (т.е. с потвърждение за приемане от страна на длъжника), но длъжникът да е бил в невъзможност да оспори вземането поради непреодолима сила или изключителни обстоятелства без вина от негова страна. Също така е възможно връчването да е направено, но да е нередовно, тъй като не са спазени минималните изисквания, установени в Регламент ЕИО.

38. Именно хипотезата, когато връчването не е направено валидно или въобще не е направено, е в основата на решение eco cosmetics и Raiffeisenbank St. Georgen [11], в което Съдът тълкува очевидно аналогична разпоредба на член 19 от Регламент ЕИО — член 20 от Регламент № 1896/2006 [12]. Посоченият член 20 предвижда в изключителни случаи преразглеждане на европейска заповед за плащане, издадена в рамките на процедура за европейска заповед за

9 — Наред с много други решение Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, т. 22 и цитираната съдебна практика.

10 — По-специално решения Patriciello, C-163/10, EU:C:2011:543, т. 21 и NLB Leasing, C-209/14, EU:C:2015:440, т. 25.

11 — C-119/13 и C-120/13, EU:C:2014:2144.

12 — Регламент (ЕО) на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 година за създаване на процедура за европейска заповед за плащане (ОВ L 399, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 9, стр. 108).

плащане. В посоченото решение Съдът постановява, че когато европейската заповед за плащане не е връчена в съответствие с минималните изисквания, установени в Регламент № 1896/2006, не се прилагат предвидените в този регламент процедури, по-специално в член 20 от посочения регламент. В такива случаи длъжникът не е имал реална и основателна възможност да възрази срещу посочената заповед при условията, предвидени в член 16 от посочения регламент [13]. Когато нередовността, от която е засегнато връчването, стане очевидна едва след като европейската заповед за плащане подлежи на изпълнение, длъжникът трябва да има възможност да я оспори в съответствие с правните средства за защита, с които разполага по националното право [14], така че ако успее да докаже тази нередовност, изпълнителната сила да бъде унищожена.

39. Въпреки това съображенията на Съда в решение eco cosmetics и Raiffeisenbank St. Georgen [15] във връзка с член 20 от Регламент № 1896/2006 според мен не могат да бъдат пренесени по отношение на разпоредба, която само на пръв поглед е аналогична на разпоредбата на член 19 от Регламент ЕИО. Съгласно цитираното решение връчване, което не съответства на минималните изисквания, установени в Регламент № 1896/2006, не предоставя на длъжника възможност да оспори европейската заповед за плащане със способа, изрично предвиден за това в самия регламент, а именно възражението. В такива случаи способът на преразглеждането по член 20 от посочения регламент изобщо не е възможен. В случай че европейската заповед за плащане подлежи на изпълнение вследствие на невъзможността на длъжника да подаде възражение, изпълнението може да бъде оспорено със способите, предвидени в националното право, към което препраща член 26 от Регламент № 1896/2006 по всички процесуални въпроси, които не са уредени в него, но не и чрез член 20 от него.

40. За разлика от член 20 от Регламент № 1896/2006 обаче член 19 от Регламент ЕИО не създава и не урежда самостоятелно за правото на Съюза производство по преразглеждане [16], а установява поредица от минимални изисквания, на които (абстрактно) трябва да отговаря процесуалното право на държавите членки, за да могат постановените от съдебните органи на тази държава решения да бъдат удостоверени като европейски изпълнителни основания [17]. Ако в рамките на Регламент ЕИО връчването на документа, по отношение на който длъжникът е трябвало да предприеме действия, е направено нередовно, дори в хипотезата, на която се позовава Комисията, когато е използван някой от начините за връчване с потвърждение за приемане от страна на длъжника, предвидени в член 13 от Регламент ЕИО, член 19 от Регламента ЕИО ще продължи да се прилага.

41. За да бъдат изпълнени минималните процесуални изисквания, установени в член 19 от Регламент ЕИО, правните средства за защита, предвидени в националното право, не могат да предвиждат, особено в хипотезите, при които връчването е нередовно, макар и не само в тези случаи, срок, който започва да тече от момента на връчване на документа, срещу който длъжникът трябва да предприеме действия. Всъщност може да се окаже по различни причини, че връчването е било направено, но въпреки всичко длъжникът не е узнал съдържанието на връченото в предвидения във вътрешното право срок или че без вина от негова страна не е

13 — Както постановява Съдът в точка 41 от посоченото решение, „доколкото обаче европейската заповед за плащане не е връчена в съответствие с минималните изисквания, установени в [Регламент № 1896/2006], длъжникът […] не разполага с нужната информация, за да прецени дали да оспори или не тази заповед“. Това на свой ред не засяга валидността на производствата, които зависят от срока за изтичане на възражението, какъвто е случаят с производството по преразглеждане съгласно посочения член 20.

14 — Решение eco cosmetics и Raiffeisenbank St. Georgen, C-119/13 и C-120/13, EU:C:2014:2144, т. 46 и 47.

15 — C-119/13 и C-120/13, EU:C:2014:2144.

16 — Вж. в този смисъл и *Pabst*, S. Op. cit. (бележка под линия 6), 3.

17 — В този ред и *Arnold*, S. Op. cit. (бележка под линия 7), 4, който посочва, че за разлика от член 20 от Регламент № 1896/2006 член 19 от Регламент ЕИО не предвижда конкретна последица при уважаване на искането за преразглеждане, предявено от длъжника (ibidem, параграф 8).

узнал съдържанието му достатъчно навреме, за да има възможност да подготви защитата си. Както признава самата запитваща юрисдикция в допълнителната информация, предоставена по искане на Съда, „срокът за подаване на жалба може на практика да изтече, без длъжникът да е имал възможност да се възползва от него“.

42. Тази преценка се потвърждава от постановеното от Съда (във връзка с член 34, параграф 2 от Регламент № 44/2001)[18] в решение ASML[19], в което се посочва, че „за да се приеме, че длъжникът е „имал възможност“ по смисъла на член 34, точка 2 от Регламент № 44/2001 да подаде жалба срещу решение, постановено в неприсъствено производство, той трябва да е имал възможност да узнае съдържанието му, за да може да защити ефективно правата си пред съда на държавата по произхода“[20], и от решението на Европейския съд по правата на човека по дело Miragall Escolano и др.[21], според което „правото на предявяване на иск или подаване на жалба трябва да бъде упражнено към момента, в който заинтересуваното лице е могло действително да узнае съдебните решения, с които му се възлагат задължения или могат да накърнят правата или законните му интереси“.

43. Следователно, приемам, че не отговаря на минималните изисквания за преразглеждане в изключителни случаи правна уредба на държава членка, която не допуска длъжникът да иска преразглеждане на решението след изтичане на едномесечния срок, който започва да тече от момента на връчването, а не от момента, в който длъжникът е узнал съдържанието му. Дали положението съгласно националното право действително е такова, следва да се прецени от запитващата юрисдикция.

44. Що се отнася до въпроса дали възможността за продължаване поради непреодолима сила или изключителни обстоятелства, без вина на длъжника на преклузивните срокове за съответните правни средства за защита при условията на BWG, е достатъчна, за да отговори на изискванията на член 19, параграф 1, буква б) от Регламент ЕИО, подчертавам, че тълкуването на националното право е от компетентността на запитващата юрисдикция. Въпреки това от едновременното използване на понятията „непреодолима сила“ и други „изключителни обстоятелства“ без вина на длъжника в член 19, параграф 1, буква б) от Регламент ЕИО е видно, че посочената разпоредба прави разграничение между двете понятия[22]. Следователно от това според мен следва да се направи извод, че Регламент ЕИО не допуска национална правна уредба, която предвижда продължаване на сроковете за обжалване на съдебно решение относно оспорено вземане единствено поради „непреодолима сила“, без да предвижда други изключителни обстоятелства без вина на длъжника, които могат да му попречат да оспори вземането. Това съответства напълно на целта да се позволи удостоверяване на решение като европейско изпълнително основание само ако са достатъчно гарантирани правата на длъжника на защита и на справедлив процес (вж. съображения 10 и 11 от Регламент ЕИО). Дали положението със спорната националната правна уредба е такова, следва да се прецени от запитващата юрисдикция.

18 — Регламент (ЕО) на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 12, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 3, стр. 74). Както посочва Комисията, член 19 от Регламент ЕИО изпълнява функция, сходна на тази по член 34, параграф 2 от Регламент № 44/2001, поради което тълкуването на последната разпоредба е релевантно за тълкуването му.

19 — C-283/05, EU:C:2006:787, т. 48.

20 — Вж. също така решение Debaecker/Bouwman, 49/84, EU:C:1985:252: „обстоятелството дали връчването е направено достатъчно навреме, за да може да се защити, зависи от фактическата преценка и следователно не може да бъде уредено нито от националното право на съда по произхода, нито от националното право на съда, в който се иска признаване“ (т. 27).

21 — ЕСПЧ, решение Miragall Escolano и др. срещу Испания от 25 януари 2000 г., Recueil des arrêts et décisions 2000-I, стр. 275, т. 37.

22 — Използваната формула е същата като в член 20, параграф 1, буква б) от Регламент № 1896/2006, като по отношение на тази разпоредба Съдът вече е потвърдил по дело Novontech-Zala, C-324/12, EU:C:2013:205, т. 24, че става въпрос за две различни понятия, като посочва, че „когато не са налице форсмажорни обстоятелства, е необходимо […] наличието на извънредни обстоятелства, поради които длъжникът е бил възпрепятстван да оспори вземането в предвидения за това срок“.

45. В заключение, предлагам на третата точка от втория преюдициален въпрос и на третия преюдициален въпрос да се отговори в смисъл, че не отговаря на минималните изисквания за преразглеждане в изключителни случаи правна уредба на държава членка, която не допуска длъжникът да иска преразглеждане на решението след изтичане на срок, който започва да тече от момента на връчването, а не от момента, в който длъжникът е узнал съдържанието му. Запитващата юрисдикция следва да прецени дали националното процесуално право и тълкуването на това право от съдебните органи на държавата членка допуска продължаване на сроковете за обжалване на решение относно безспорно вземане не само поради непреодолима сила, но и когато са настъпили други изключителни обстоятелства без вина на длъжника, които могат да му попречат да оспори вземането, както предвижда член 19 от Регламент ЕИО.

Г. – *Четвърти преюдициален въпрос*

46. С четвъртия си преюдициален въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали удостоверяването на съдебното решение като европейско изпълнително основание е правораздавателен акт, който следователно е само от компетентността на съда, като този акт трябва да бъде поискан с документ за започване на производството, или може да бъде делегирано на секретаря на съда.

1. Основни твърдения на страните

47. Белгийското правителство приема, че удостоверяването не е правораздавателен акт, поради което може да бъде делегирано на секретаря на съда.

48. Полското правителство посочва, че съгласно принципа на процесуална автономия националното право следва да определи на кой орган да бъде възложено удостоверяването. Не е необходимо това да е непременно съд, при условие че бъде спазен принципът на ефективност.

49. Според португалското правителство посоченият регламент не задължава непременно съдът да удостовери безспорно вземане като европейско изпълнително основание [23], но изтъква, че по отношение на съдебните решения решението за удостоверяване е съдебен акт, поради което съдът, който постановява решението, е компетентен и да провери дали са изпълнени минималните изисквания, предвидени в Регламента, за да бъде това решение удостоверено като европейско изпълнително основание: . решение, по отношение на което се допуска автоматично признаване на частно изпълнително основание без други формалности, трябва непременно да бъде прието от съд [24].

50. Комисията не смята, че удостоверяването трябва задължително да бъде възложено на съд, поради което държавите членки могат да делегират тази задача на служител, който е част от съдебната система, при условие че не е застрашено действието на Регламент ЕИО и не се възлагат допълнителни задължения на заинтересуваните страни. Според Комисията [25] държавите членки трябва да следят лицата, на които се възлага удостоверяването, да притежават подходящо юридическо образование, за да бъдат в състояние да осъществят обективната оценка, която се изисква съгласно Регламента.

23 — Точка 18 от становището му.

24 — Точка 15 от становището му.

25 — Точка 13 от становището ѝ.

2. Преценка

51. Член 6, параграф 1 от Регламент ЕИО предвижда само, че заявлението за удостоверяване на решение относно безспорно вземане като европейско изпълнително основание трябва да бъде представено „пред съда по произход“ [26], но предоставя „известна гъвкавост на държавите членки, що се отнася до предоставянето на компетентност“ [27]. Именно с оглед на тази „гъвкавост“ Белгия решава да възложи на секретаря на съда, вместо на съдията, функцията по удостоверяване в рамките на Регламент ЕИО [28].

52. Смятам, че преди всичко трябва да се направи разграничение във формулировката на преюдициалния въпрос, както, изглежда, прави и запитващата юрисдикция, между „удостоверяване на съдебното решение като европейско изпълнително основание“ (член 6 от Регламент ЕИО) и „издаване на удостоверението“ (член 9 от Регламент ЕИО) [29]. Приемам, че издаването на удостоверението след приемане на решението за удостоверяване като европейско изпълнително основание (което налага проверка на изпълнението на минималните изисквания, установени в Регламент ЕИО) не е непременно акт, който трябва да бъде издаден от съдия, и може да бъде делегирано на секретаря на съда.

53. Що се отнася до самото удостоверяване, като се оставят настрана чисто граматическите доводи, че Регламент ЕИО винаги се позовава на понятието „съд“, като посочва органа, натоварен с удостоверяването [30], изпитвам сериозни съмнения, че посоченият преглед може да бъде поверен на секретаря на съда. Всъщност прегледът, който се изисква съгласно Регламент ЕИО, не е чисто формален преглед, а изисква проверка за редовността на постановеното от съд решение и съответното производство и предполага контрол, наред с други аспекти, относно това дали правото на държавата по произход позволява преразглеждане при условията, предвидени в член 19 от посочения регламент, а това специално в случая на Белгия, изглежда, е предмет на силни спорове в съдебната практика и доктрината, както е видно от предоставената от запитващата юрисдикция информация [31].

54. Именно когато съществува толкова засилен спор относно това дали вътрешното право на държава членка отговаря на минималните изисквания, установени в посочения член 19, решението да се удостовери едно съдебно решение като европейско изпълнително основание, по мое мнение трябва да бъде поверено единствено на съда. Трябва да се има предвид и това,

26 — Който в член 4, точка 6 се определя като „съдът, който е сезиран с процеса към момента на изпълнение на условията по член 3, параграф 1, букви а), б) или в)“.

27 — COM(2004) 90 окончателен, параграф 3.3.2, бележки относно предишен член 5 от общата позиция, приета от Съвета с оглед на приемането на настоящия регламент.

28 — По силата на министерско циркулярно писмо от 22 юни 2005 г. (Moniteur belge от 28 октомври 2005 г., стр. 47402). Особено критични към това решение *Kropholler/Von Hein*. Art. 6 EuVTVO. — In: Europäisches Zivilprozessrecht. 9. ed. Frankfurt am Main: Verlag Recht und Wirtschaft GmbH, 2011, 3 и цитираните автори. Вж. също, във връзка по-специално със случая на Белгия, *Van Drooghenbroeck*, J.F. et *Brijs*, S. Un titre exécutoire européen.Bruselas: Larcier. 2006, p. 14 sq.; от същите автори: La pratique judiciaire au défi du titre exécutoire européen. — In: *De Leval*, G. et *Candela Soriano*, M. (coords.). Espace judiciaire européen. Acquis et enjeux futurs en matière civile. Bruselas: Larcier, 2007, p. 215 sq. и *Gielen*, P. Le titre exécutoire européen, cinq ans après: rêve ou réalité?. — Journal des Tribunaux. 2010, p. 571. Пълно обобщение на белгийската съдебна практика по този въпрос и практиката, разработена в Белгия от съдии и съдебни секретари във връзка с удостоверяването на съдебни решения като европейски изпълнителни основания, в *Vanheukelen*, C. Le titre exécutoire européen — Approche d'un praticien du droit. — In: *De Leval*, G. et .*Georges*, F. (dirs.). Le Droit judiciaire en mutation. En hommage à Alphonse Kohl.Lieja: Anthemis, 2007, p. 17 sq.

29 — „ЕИО [европейско изпълнително основание] не е „специален вид решение“, а „качество“ на определени съдебни решения, спогодби и документи, които, след като бъде установено, че са издадени съгласно определени реквизити, и бъде удостоверено в документ (= удостоверение за ЕИО) изпълнението на тези реквизити, позволява въпросните книжа да получат една и съща изпълнителна сила в цялата Европейска общност, с която се ползват в държавата членка, в която са били издадени […]. Удостоверението за ЕИО […] е документ, който удостоверява изпълнението на посочените условия и възпроизвежда основното съдържание на решението […], което полежи на изпълнение […]. Качеството ЕИО се установява чрез съответното „удостоверение за ЕИО“ (*Gil Nievas*, R. и *Carrascosa González*, J. Consideraciones sobre el Reglamento 805/2004, de 21 de abril de 2004, por el que se establece un título ejecutivo europeo para créditos no impugnados. — In: *Calvo Caravaca*, A.L. et *Castellanos Ruiz*, E. (dirs.). La Unión Europea ante el Derecho de la globalización. Colex, 2008, p. 380 et 381].

30 — Вж. също съображение 17, в което се споменават „компетентните съдилища за разглеждането на пълното зачитане на минималните процедурни изисквания“.

31 — Вж. също съчиненията на белгийските автори, цитирани в бележка под линия 28.

че решението за удостоверяване не подлежи на обжалване по никакъв начин, както е установено в член 10, параграф 4 от Регламент ЕИО [32], и че съдебните органи на държавата членка по изпълнението няма да могат да контролират дали в държавата членка по произход са изпълнени минималните процесуални изисквания [33].

55. С оглед на изложените съображения и именно за да се гарантира, по специално в обстановка на засилени спорове в съдебната практика, както в настоящото производство, пълното зачитане на правата на защита на длъжника и правото на справедлив съдебен процес, признати в член 47 от Хартата, смятам, че решението за удостоверяване на съдебно решение като европейско изпълнително основание трябва да бъде поверено на съда, без да се накърнява възможността да се делегира на секретаря на съда задачата по издаването на съответното удостоверение.

56. Що се отнася до въпроса дали удостоверяването на съдебното решение като европейско изпълнително основание трябва да бъде поискано в документа за започване на производството (последно тире от първата част на четвъртия преюдициален въпрос), член 6 от Регламент ЕИО предвижда, че решение по безспорно вземане, което е произнесено в държава членка, се удостоверява като европейско изпълнително основание след заявление пред съда по произход *във всеки момент*. Както посочва Комисията, не би имало смисъл да се изисква заявлението за издаване на удостоверение да бъде подадено заедно с документа за започване на производството (макар несъмнено искането да може да бъде направено на този етап), тъй като в този момент все още е неизвестно дали вземането ще бъде оспорено или не и следователно дали решението, което ще бъде постановено в края на това производство, ще отговаря на минималните изисквания, за да бъде удостоверено като европейско изпълнително основание.

57. В заключение предлагам на Съда да отговори на четвъртия преюдициален въпрос, че решението за удостоверяване на съдебно решение като европейско изпълнително основание трябва да бъде предоставено на съда, без да се накърнява възможността да се повери на секретаря на съда издаването на съответното удостоверение.

Д. – *Пети преюдициален въпрос*

58. Петият преюдициален въпрос, който е отправен, в случай че удостоверяването като европейско изпълнително основание не е правораздавателен акт, се отнася до момента, в който трябва да бъде поискано това удостоверяване. По-специално се иска да се установи дали може да бъде поискано удостоверяване като европейско изпълнително основание, след като съдебното решение, чието удостоверяване се иска, е влязло в сила.

59. Предвид предложения отговор на четвъртия преюдициален въпрос, на петия въпрос не следва да се отговаря.

60. В случай че Съдът не приеме предложението ми по отношение на четвъртия преюдициален въпрос, следва да се има предвид, че по настоящото дело запитващата юрисдикция е замолена да потвърди дали по главното производство действително е налице хипотезата, при която взискателят не е поискал в документа за започване на производството удостоверяване на решението. Тъй като запитващата юрисдикция потвърждава, че взискателят действително е поискал с документа за започване на производството постановеното решение да бъде удостоверено като европейско изпълнително основание, смятам, че при всички положения не следва да се отговаря на петия преюдициален въпрос, тъй като е хипотетичен.

32 — Възможна е поправка на удостоверение за европейско изпълнително основание, когато вследствие на материална грешка съществува несъответствие между решението и удостоверението (член 10, параграф 1, буква а) от Регламент ЕИО) или оттеглянето му, когато при издаването на удостоверението очевидно не са спазени изискванията на самия регламент (член 10, параграф 1, буква б) от Регламент ЕИО).

33 — Съображение 18 от Регламент ЕИО.

IV – **Заключение**

61. На основание на изложените съображения предлагам на Съда да отговори на поставените от Hof van Beroep te Antwerpen въпроси по следния начин:

1) Не е налице нарушение на член 288 ДФЕС само поради факта че националното право евентуално не предвижда специално производство за преразглеждане съгласно разпоредбата на член 19 от Регламент (ЕО) № 805/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 година за въвеждане на европейско изпълнително основание при безспорни вземания.

2) За да могат предходните решения на съдебните органи на държава членка да бъдат удостоверени като европейско изпълнително основание, не е достатъчно правният ред на държавата членка да предвижда възможност да се иска преразглеждане, когато връчването на длъжника на призовка или документ за започване на производството е извършено по начина, посочен в член 14 от Регламент № 805/2004, и са налице останалите реквизити, установени в член 19, параграф 1, буква а) от посочения регламент. Освен това е необходимо правният ред на посочената държава членка да допуска преразглеждане, ако е налице хипотезата, в която длъжникът (включително в случай на връчване, направено съгласно член 13 от Регламент № 805/2004) не е могъл да оспори вземането поради непреодолима сила или поради изключителни обстоятелства, без вина от негова страна. Избраното от държавата членка производство трябва да зачита в достатъчна степен правата на длъжника на защита и справедлив съдебен процес и да позволява преразглеждането по същество на решението, което да не е ограничено само по правни въпроси.

3) Не отговаря на минималните изисквания за преразглеждане в изключителни случаи правна уредба на държава членка, която не допуска длъжникът да иска преразглеждане на решението след изтичане на срок, който започва да тече от момента на връчването, а не от момента, в който длъжникът действително е узнал съдържанието му. Запитващата юрисдикция следва да прецени дали националното процесуално право и тълкуването на това право от съдебните органи на държавата членка допуска продължаване на сроковете за обжалване на решение относно безспорно вземане не само поради непреодолима сила, но и когато са настъпили други изключителни обстоятелства без вина на длъжника, които могат да му попречат да оспори вземането, както предвижда член 19 от Регламент № 805/2004.

4) Решението за удостоверяване на съдебно решение като европейско изпълнително основание трябва да бъде предоставено на съда, без да се накърнява възможността да се повери на секретаря на съда издаването на съответното удостоверение.

5) На петия преюдициален въпрос не следва да се дава отговор.